

UNIVERSITETI "UKSHIN HOTI" PRIZREN

FAKULTETI I FILOLOGJISË

PROGRAMI MËSIMOR – SYLLABUS							
Niveli i studimeve		Bachelor	Programi	Gjuhë dhe letërsi shqipe	Viti akademik	2020-21	
LËNDA		Hyrje në shkencën e letërsisë					
Viti	i tretë	Statusi i lëndës	Obligative	Kodi		ECTS kredi	6
Semestri	i pestë						
Javët mësimore		15 (pesëmbëdhjetë)		Orët mësimore 3+2		Ligjërata	Ushtrime
Metodologjia e mëimit dhe përshkrimi i lëndës		Lënda <i>Hyrje në shkencën e letërsisë</i> zgjeron dijet historike, teorike, kritike dhe estetike mbi shkencën e letërsisë në përgjithësi, çështjet dhe problemet e teorisë dhe metodologjisë së letërsisë në veçanti. Këtë proces duhet përcjellur prej burimeve të fillimit të zanafillës së mendimit teorik të letërsisë nga parardhësit e Platonit, Arsitotelit, Arsitofanit e deri në ditët tona, me theks të veçantë mbi hulumtimin e mendimit teorik, estetik dhe të prirjes për të studiuar problemet dhe veçoritë e artit dhe të shkencës për letërsinë.					
Mësimdhënës		Prof.asoc.dr. Teuta Vinca- Kafexholli		e-mail	teuta.kafexholli@uni-prizren.com		
				Tel.	045- 405 444		

Qëllimi studimor i lëndës	Përfitimet e studentit
<p>Qëllimi i kursit <i>Hyrje në shkencën e letërsisë</i> është:</p> <ul style="list-style-type: none"> të hulumtojë çështje të problemeve historike, teorike, metodologjike, kritike, estetike të marrë informacione për shtresimet strukturore të zhvillimit të letërsisë klasike të hulumtojë dhe mësojë për zhvillimin e mëtejshëm të teorisë dhe metodologjisë bashkëkohore të elaborojë mbi rëndësinë e burimeve të para të shkencës së letërsisë, nisur nga disa filozofë që ndihmuan në kuptimin, në mjeshtrinë e thurjes së artit 	<p>Studentët do të jenë në gjendje të fitojnë njohuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> të problemeve mbi natytën dhe studimin e letërsisë mbi stilin dhe stilistikën, , analizën e veprës letrare, vjershërimin, klasifikimin e letërsisë, gjinitë letrare mbi materien dhe shtrirjen e saj nëpër shtresa të domosdoshme të zhvillimit të letërsisë, të shkencës së letërsisë, sipas natyrës, studimit, analizës, strukturës, idesë, stilit, poetikës, figurave, vjershërimit të metodave të reja të studimit të shkencës së letërsisë.

<ul style="list-style-type: none"> të fitojë njohuri të duhura dhe sistematike për rëndësinë e burimeve të para të shkencës së letërsisë nisur nga disa filozofë 	
---	--

Metodologjia për realizimin e temave mësimore:

Ligjëratat do të organizohen në modelin ndërveprues apo të kombinuar si: shpjegim – sqarim, ushtrime, analiza tekstore e shkencore, diskutime, punë në grupe, demonstrime dhe interpretime, shtruarje e shqyrtime idesh, hartime krijuese e vetëhulumtuese etj. Këto do të jenë pjesë kryesore për punën e vlerësimit dhe mënyrën apo metodologjinë e të ligjëruarit.

Kushtet për realizimin e temës mësimore:

Varësisht nga tema mund të organizohen dhe realizohen përmes komunikimit interaktiv, ligjëratat në modelin klasik, përmes (kompjuterit dhe projektorit) etj.

Mënyra e vlerësimit të studentit (në%)

<p>Vlerësimi do të bëhet duke u mbështetur në, vlerësimet me shkrim (dy teste gjatë vitit akademik), seminare, detyra të shtëpisë, angazhime në klasë dhe në testin përfundimtar.</p> <p>Pikët e vlerësimit:</p> <p>Testi i parë: 15 pikë Testi i dytë: 15 pikë Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 10 pikë Seminar (Projekti) 10 pikë Vlerësimi i fundit testi përfundimtar 50 pikë. Totali: 100 pikë</p>	Vlerësimi në %	Nota përfundimtare
		<p>Vlerat e pikëve:</p> <p>51-60 = 6 61-70 = 7 71-80 = 8 81-90 = 9 91-100 = 10</p> <p>Studentët me rezultat të përgjithshëm nën 50 pikë nuk mbërrijnë notën kaluese.</p>

Obligimet e studentit: Të jetë pjesëmarrës aktiv, të punojë seminarët; prezantimet dhe hulumtimet e pavarura. Gjatë ligjëratave nuk i lejohe komunikimi me telefon apo modele të tjera të cilat pengojnë procesin e mësimin. Gjatë organizimit të testeve nuk lejohe kopjimi, komunikimi apo ardhja me vonesë, sepse do të pengojë procesin e organizimit të testit. Testi apo provimi organizohet sipas plan-programit të paraparë dhe zgjatë një orë mësimore.

Ligjëratat Në ligjëratat studentët duhet të jenë pjesëmarrës aktiv, të kompletuar dhe të përgatitur me pajisje mësimore, dhe studimore për ta kuptuar dhe realizuar temën e dëgjuar apo plan-programin e lëndës.	Ushtrime /
--	--------------------------

Ngarkesa e studentit për lëndën

Aktiviteti	Orë	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat	3	15	15
Kontakte me mësimdhënësin/konsultime	1	15	15
Seminare, teste, kolokfiume etj.	4	2	8

Detyra të shtëpisë	2	4		8
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	4	15		60
Përgatitja përfundimtare për provim	3	1		3
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, në provim final)	4	2		8
Projekte, prezantimet etj.	3	1		3

Vërejtje: 1 ECTS kredi=25 orë angazhim,p.sh nëse lënda i ka 6 ECTS kredi student duhet të ketë angazhim gjatë semestrit 150 orë

Ngarkesa totale:

150

Java	Ligjërata	Orët
1.	Tema Prezantimi i lëndës	3
2.	Hyrje në shkencën e letërsisë <ul style="list-style-type: none"> Njohuri të përgjithshme Natyra e veçantw e veprave letrare Nocioni letërsi apo art poetik Emërtimi dhe kuptimi i lertërsisë 	3
3.	Funksioni shoqëror i letërsisë <ul style="list-style-type: none"> Funksioni shoqëror i letërsisë Letësia dhe roli i saj në shoqëri Letërsia si art i fjalës Vepra letrare i takon një kohe dhe një vendi të caktuar 	3
4.	Letërsia dhe idetë <ul style="list-style-type: none"> Raporti midis letërsisë dhe ideve, kuptimësia në nënyrë të llojllojshme Letërsia mund të shfrytëzohet si dëshmi e histories së ideve dhe filozofisë Poezia nuk e zëvendëson filozofinë: ajo e arsyeton vetveten dhe ka qëllimin e vet Poezia nuk duhet të vlerësohet sipas vlerës së materies së saj, por sipas shkallës së tërësisë dhe fuqisë artistike 	3
5	Letërsia dhe gjuha <ul style="list-style-type: none"> Letërsia është art i fjalës Letërsia shërbehet me fjalët (gjuhën) me çka diferencohet nga artet e tjera Vepra letrare ndërtohet përmes gjuhës Vepra letrare, si realizim gjuhësor, paraqet një kompleks të tërë të dukurive lerare Gjuha e veprës letrare ka karakter të figurshëm Gjuha e veprës letrare shquhet për funksionin e saj estetik Gjuha e veprës letrare duhet të jetë gjuhë ekspresive dhe emocionale 	3
6.	Burime të veçanta leksikore të gjuhës <ul style="list-style-type: none"> Lënda e shumëllojshme gjuhësore e shkrimtarit nga burime të ndryshme Burime të veçanta të fjalorit poetik: arkaizmat, neologjizmat, dialektizmat, barbarizmat Efeke të ndryshme estetike për të karakterizuar në mënyrë të plotë personazhet dhe ambientin e tyre brenda një epoke të caktuar 	3
7.	Natyra dhe studimi i letërsisë <ul style="list-style-type: none"> Emërimi dhe kuptimi i letërsisë 	3

	<ul style="list-style-type: none"> • Nocioni “letërsi artistike” • Veprat artistike përmbajnë përvojën njerëzore të jetës dhe të botës ku përmes artit njeriu krijon botën e vet. 	
8.	Letërsia dhe folklori <ul style="list-style-type: none"> • Karakteri popullor i folklorit • Lidhja e letërsisë me folklorin • Veçoritë e folklorit • Poezia gojore si veprimtari kolektive që përcillet gojë më gojë si dhe me anë të kujtesës 	3
9.	Provimi i parë intermediar	3
10.	Stili dhe mësimi mbi interpretimin <ul style="list-style-type: none"> • Problemet metodologjike të shkencës mbi letërsinë • Tradita e studimit të letërsisë • Mësimi mbi interpretimin Rryma, metodat artistike <ul style="list-style-type: none"> • Pozitivizmi dhe kritika e pozitivizmit • Formalistët rusë • Kritika e re në Angli dhe Amerikë • Kritika letrare psikanalitike dhe e arketipeve • Strukturalizmi 	3
11.	Procesi krijues <ul style="list-style-type: none"> • Shkrimtari dhe puna e tij në procesin krijues • Procesi krijues ndryshon dhe mvaret prej llojeve të ndryshme të artit • Rruga e krijimit të veprës letrare është shumë e gjatë • Në kohët e lashta procesi krijues lidhej me religjionin • Procesi krijues i veprës letrare varet nga shumë faktorë 	3
12.	Klasifikimi i letërsisë <ul style="list-style-type: none"> • Parimet e klasifikimit, • Letërsia gojore dhe e shkruar, • Koncepti i llojit letrar, • Gjinitë letrare, • Poezia, • Proza dhe drama, • Letërsia zbavitëse 	3
13.	Vjershërimi: natyra e vargut <ul style="list-style-type: none"> • Vjershërimi kuantativ • Silabik dhe tonik • Zbërthimi i vargut, i strofës dhe i rimës • Llojet e vargut dhe të strofës • Soneti • Vargu i lirë 	3
14.	Poezia: Arti i poezisë <ul style="list-style-type: none"> • Poezia si krijim shpirtëror • Interpretimi i poezisë • Si lexohet poezia: Leximi me thjeshtim • Rileximi dhe leximi sipas shenjve, • Një sprovë interpretimi • Poezia dhe figura 	3

15.	Provimi i dytë intermediar	3
-----	----------------------------	---

LITERATURA BAZË
<p>Milivoj Solar: “Hyrje në shkencën për letërsinë”, Tiranë, 2004. M. Solar: “Hyrje në shkencën për letërsinë”, përshtatur nga Floresha Dado, Tiranë, 2001. Rene Uellek, Ostin Uoren: “Teoria e letërsisë”, Tiranë, 2007. Aristoteli: “Peotika”, botoi “Rilindja”, Prishtinë, 1968/1984/1989/2001.</p>
LITERATURA SHITESË <p>Ann Jeferson, David Robey: “Teorsia letrare moderne”, botoi “Albas”, Tiranë, 2004. Benedetto Croce: “Poezia antike dhe moderne”, SB “Elite”, Tinarë, 1998, C. Todorov: “Letërsia në rrezik”, botoi ShB “Buzuku”, Prishtinë, 2007. Ridvan Dibra: “ Një lojë me emrin posmodernizëm”, “Albas”, Tiranë 207. Xhonatan Kaller: “ Teori letrare – Një hyrje e shkurtë”, “Era”, Prishtinë, 2001. Zherar Zhenet: “Figura”, botoi “Rilindja”, Prishtinë, 1985.</p>
Vërejtje:
<p>Ky plan-program (Syllabus) mund të ndryshojë dhe të plotësohet pjesërisht gjatë vitit akademik. Për çdo ndryshim, studentët do të informohen.</p>

Vërejtje për studentin:
<p>Studentët janë të obliguar që t`i vijojnë me rregull ligjëratat. Gjatë procesit të mësimit kërkohet të respektohen rregullat e mirësjelljes: ardhja në kohën e caktuar, qetësia në mësim. Gjithashtu ndalohet përdorimi i telefonave celularë</p>